

Familia Augustiniana
Mariënhage, Eindhoven
11 en 12 februari 2000

Open Vensters 2

*Integratie van Orde, Provincie en Familia
Teksten, verslagen*

Inhoud

Lezing Martijn Schrama	tekst	p. 1
Gespreksronden	verslag	P. 8
Plenaire vergadering	verslag	p. 11
Gebedsdiensten	bronvermelding	p. 14
Meditatie	bronvermelding	p. 14
Groepsfoto		p. 15

Lezing

"Uitdaging en inzet: De augustijnenorde door de eeuwen heen" door Martijn Schrama.

Lezing gehouden op vrijdagavond 11 februari 2000.

Dierbare zusters en broeders,

"In zijn boek *Wijsgerig leven in Nederland en België* (Nijmegen Baarn, z.j.) typeert Struyker Boudier de traditie van de Augustijnen als een traditie van beschouwen en bouwen. Wat zou het prachtig zijn als ook de Augustijnse Familiegroepen in de geest van Augustinus, aan deze traditie kunnen meewerken en meebouwen. Succes met het weekend!"

Aldus de brief van ons Familia-lid *Julia van Wel* uit Nijmegen, waarin ze haar spijt betuigt hier nu niet aanwezig te kunnen zijn, vanwege studieverplichtingen. Kunnen we ons voor de afwezigheid bij dit weekend een mooier excuus indenken?

In de komende twintig minuten wil ik met U een wandeling maken door de geschiedenis, om een paar gebouwen te beschouwen die door de Augustijnen zijn opgericht. De meeste gevels bestaan niet meer, zeker niet meer in volle glorie.

Maar een verdwenen bouwwerk kun je altijd nog reconstrueren. Weten hoe het geweest is, reikt weer

vensters aan om daardoorheen naar de toekomst te schouwen. Vanavond gaan we in groepen praten over drie thema's: uitdaging, inzet en integratie. Ik zal daarvan nu een paar voorbeelden geven uit de geschiedenis. Daarom luidt de titel van mijn kort betoog: *Uitdaging en inzet. De Augustijnenorde door de eeuwen heen.*

In het midden van de 13e eeuw waren er in het Italiaanse Toscane allerlei kleinere eremietengroeperingen ontstaan: mensen die zich voorbij de grens van de bewoonde wereld terugtrokken om meer aandacht aan God en aan zichzelf te kunnen schenken.

Had de jonge Augustinus dit al niet als ideaal verwoord toen hij zichzelf afvroeg wat hij nu eigenlijk nader wilde Ieren kennen? *God en mijn eigen ziel. Niets meer? Neen, niets meer!* (Soliloquia 2). Gelukkig heeft zijn belangstelling zich later toch nog naar andere gebieden uitgebreid.

Maar de Toscaanse eremieten hadden genóeg van anderen gezien, vooral van het uiterlijk vertoon van de kerk. Vandaar dat ze zich voorlopig tevreden stelden met kluisen bouwen en God te schouwen. Het waren veelal leken. Soms verzamelde zich rond een inspirerende kluisenaar een aantal volgelingen. Vaak gebeurde het dat zo'n groep de Regel van Augustinus aannam. Toch bleef iedere gemeenschap zijn eigen spirituele nuances koesteren.

De kerkelijke leiders zagen die vele onsamenvangende clubjes met lede ogen aan. Ze wilden er wat structuur in brengen. Daarin hadden ze wel een beetje weg van de Provinciaal, Pater Bodaar.

Structuur aanbrengen: dat gebeurde in die tijd door die loslopende groepen te verenigen tot een religieuze Orde. De Augustijnenorde heeft zo'n vereniging tot twee keer toe achter elkaar meegemaakt: in 1244 de eerste, en in 1256 de *Grote Vereniging of Magna Unio*.

Bovendien zag de kerkelijke overheid hier een kans om te werken aan de oplossing van een groot probleem: de pastorale lacunes in de steden. Gebruik makend van de hechte eenheid van bewogen en geïnspireerde mensen probeerde men de pastorale zorg in de opkomende steden te organiseren. Vergeleken met het platteland, waar iedereen zijn vaste plaats had en een eigensoortige geestelijke aandacht kreeg, waren de steden min of meer missiegebied.

Aldus ontvingen de Augustijnen-eremieten de opdracht te verhuizen van het bos naar de stad. Ze dienden daar een biddend voorbeeld te zijn. En tegenover het groeiende vroegkapitalisme moesten hun bedeltochten een teken geven van de onthechting die Jesus en zijn

apostelen hadden verkondigd: het zg. apostolische leven. Door verantwoorde preken te houden, verzorgden ze zowel de catechese als een collectieve spirituele

begeleiding, terwijl ze in de biechtstoel als een soort privé geestelijk adviseur dienden. Het dopen en begraven, en de inkomsten daarvan, moesten ze aan de seculiere geestelijkheid laten. Zo ongeveer was de pastorale activiteit in de steden verdeeld.

Preken en adviseren in het geestelijk leven hield voor de, dikwijls weinig geschoolde, eremieten een grote uitdaging in. Velen hadden niet of nauwelijks gestudeerd, en zeker geen theologie. Ze waren hoogstens vertrouwd met een beetje geestelijke lezing, van een bladzijde of twee per dag.

Het was dus zaak dat de predikers onder de Augustijnen beter uitgerust werden. Om ervoor te zorgen dat het niveau gehaald werd en er garanties waren voor continuïteit, ging het bestuur van de Orde de studie organiseren en stelde met ferme voortvarendheid voor haar leden een studieprogramma op. Pater Ypma vanhier, van Mariënhage, heeft die zaak grondig bestudeerd en er een boek over geschreven (*La formation des professeurs chez les Ermites de Saint Augustin*, Parijs, 1956).

Ook Augustinus had indertijd in Noord-Afrika de studie van zijn clerus programmatisch aangepakt. Toen hij als bisschop aantrad, bleken de clerici zeer slecht onderlegd. Daarom organiseerde hij een eigen opleiding en schreef hij een eigen handboek *De Doctrina Christiane*. Die maakten het priesters en diakens mogelijk in hun pastorale activiteiten meer verantwoord te werk te gaan en zich in geloofsdiscussies weerbaarder op te stellen (Possidius, *Vita S. Augustini*, cap.7).

De eremieten die hun bid- en werkterrein in feite verplaatst zagen van de stille bossen naar de grote stad, van de contemplatieve rust naar de intensieve activiteit, hebben zich echter niet allen zonder slag of stoot aan het pastorale werk uitgeverd. In de geschiedenis van de Orde kom je van tijd tot tijd incidentele Augustijnen tegen - ja, soms ook hele gemeenschappen - die een heimwee houden naar de rust van de contemplatie. Ik denk dan bv. aan de kluis van Lecceto, of aan de Engelsman William Flete die weigerde raadsheer van de paus te worden, omdat hij gekozen had voor een teruggetrokken bestaan. In de meeste gevallen zagen echter ook zij intensieve studie als een mogelijkheid om hun beschouwingen te kanaliseren en daarmee het lichaam van Christus op te bouwen.

De Augustijnenorde is er telkens in geslaagd de verschillende spirituele nuances bijeen te houden en te integreren, omdat het gemeenschappelijk leven ter plaatse belangrijker werd geacht dan welke activiteit naar buiten ook. De Constituties die in 1290 in voege kwamen, legden een grote nadruk op het belang van de plaatselijke gemeenschap. Zo kon iedere lokale groep zijn eigen sfeer behouden. Vanuit de lokale gemeenschap vertrekkend stimuleerden dezelfde Constituties een meer algemeen en mondiaal georiënteerd saamhorigheidsgevoel.

Vanaf de 14e eeuw wordt heel bewust gewerkt aan de Augustijnse identiteit naar de buitenwereld toe. Dan verschijnen er afbeeldingen van Augustinus in het ordeshabit en schrijft Jordanus van Saksen zijn *Vitasfratrum*, een uitgebreide reclamefolder over het heiligheidsideaal van de Orde. Dit soort geschriften ontstaan onder stimulans van de groeiende concurrentiestrijd tussen de bedeldorden onderling.

Tegen het eind van de middeleeuwen trad er een nieuwe uitdaging op. Want de opkomende burgerij wilde meedoen met het Augustijnse spiritualiteits-programma. De aandrang die leken op de Orde uitoefenden, om mee te kunnen doen, was zeer sterk. Om eraan tegemoet te komen werd de zg. *Augustijnse Derde Orde* opgericht: ze bestond uit leken die in de wereld, dus niet in kloosterverband, het Augustijnse programma wilden volgen.

Als *Tweede Orde* hadden de Monialen Augustinessen intussen reeds hun plaats weten te vinden. Het waren vrouwen die kozen voor een beschouwend leven in gemeenschap. Daarom leidden ze een teruggetrokken bestaan: ze reisden niet en namen geen werkzaamheden buitenshuis op zich.

In de 17e eeuw, na de perikelen van de godsdiensttwisten, zijn de Augustijnen in de Zuidelijke Nederlanden ingegaan op de uitdaging, om de jeugd op te voeden volgens de idealen van het christelijk humanisme. Zij werden in tientallen steden gevraagd om middelbare scholen op te richten en ze te leiden. Tevens stuurden ze 'missionarissen' naar het protestantse Noorden, naar de Hollandse Missie, om daar de achtergestelde katholieken in hun geloofsbeleving te bemoedigen en de voortgang ervan met hun pastorale activiteit te stimuleren. De vrouwen die de onderdrukte kerk tot steun wilden zijn, deden dat door als kloppjes een ongehuwd leven te leiden en, veelal met een paar medezusters in gemeenschap, te leven volgens een Augustijnse

Regel die aan hun situatie was aangepast. In het Provinciaal Archief in Mariënhage zijn de oude statieregisters nog te raadplegen waarin de namen werden opgetekend van hen die zich door levenswijze en inzet met de zaak van de Heer hadden verbonden.

Vanaf het begin van de ontwikkeling van hun theologisch studieprogramma hadden de Augustijnen in het geloofsgesprek op universitair niveau een speciale aandacht voor Augustinus' beleving van de goddelijke genade. Hun spirituele belangstelling richtte zich naar het opgaan van het natuurlijke in het bovennatuurlijke, zonder tussen die twee een zware kloof te zien: dus God die zich openbaart in het gewone leven van iedere dag. Een aandacht die haaks stond op de theologie van de contra-reformatie, onder aanvoering van de Jesuiten. Want de laatsten postuleerden juist een scherp onderscheid tussen natuur en bovennatuur: m.a.w. het doel heiligt de middelen en geloven doe je op zondag.

De Augustijnenorde pakte toen de uitdaging op, om de theologische denkbeelden te verkondigen volgens haar eigen bewustzijn en geweten, zonder toe te geven aan de moloch van de eeuw, en zonder haar eigenwaarde prijs te geven. Het maakte in ieder geval later het oecumenisch gesprek met de kerken van de reformatie wat gemakkelijker, vertrouwd als de Augustijnen waren met de verschillende interpretaties van Augustinus' denken over menselijke tekorten en bovenmenselijke aanvulling.

Tegen het einde van de 18e eeuw laten de roepingen in West-Europa het collectief afweten, een verschijnsel dat zich in 1968 heeft herhaald. Vanaf 1770 tot 1830 is er inzake roepingen-voor-het-religieuzeleven weinig animo: dus zestig magere jaren, zoals we nu in Nederland al dertig magere jaren meemaken. Ook toen bestond de uitdaging voor de Augustijnen erin, dwars door de politiek van de Franse Revolutie, van Napoleon en Willem de Eerste heen, moed te houden. Dat is overigens niet iedereen gelukt.

Nadat er inmiddels twee generaties Augustijnen gestorven waren en het leven van de Orde in de Nederlanden aan een zijden draad hing, zijn in 1834 een paar oude getrouwen en enige jongeren in Gent het gemeenschappelijk leven weer begonnen, onder de stuwende kracht van pater Augustinus Naudts, pastoor van de Augustijnen parochie De Star in Amsterdam. Gemeenschappelijk leven, dat wil zeggen: samen bidden, samen eten en de financiële zaken regelen vanuit één beurs. Tegelijk werden enige jongelui naar Rome gezonden om daar hun

theologie-opleiding te doen. Zo was de continuïteit voorlopig gered en werd het niveau bewaard.

Tegen 1890 wilden de Nederlandse Augustijnen een eigen, meer nationale eenheid vormen. Om dat juridisch mogelijk te maken, heeft men zich driftig ingezet om jongelui voor het Augustijnse leven te interesseren teneinde ook het vereiste aantal kloosters op te kunnen richten.

Vanaf 1895 mochten de Nederlandse Augustijnen zich een Provincie noemen. Ze was nog helemaal in de ban van de pastorale activiteit die met veel élan in de parochies werd verricht. Zo leunde het opleidingshuis in Utrecht, het Monica-klooster, tegen de Monica-pastorie aan. Het was in die tijd dat men jonge medebroeders naar Rome zond om er een academische graad te behalen. Later werden dat WUrzburg, Parijs, de Verenigde Staten, ook Nijmegen en andere Nederlandse universiteitssteden.

De pastoraal zou voor de Provincie een eigen aandachtsveld blijven: zowel in de opleiding - het pastorale jaar in Culemborg - als in de Pastorale Studiedagen. Eind jaren '60 startten de Augustijnen in samenwerking met het bisdom Breda een Pastorale Opleiding voor leken, pastorale werkers. In hun belangstelling en openheid voor het hele volk van God, hadden zij hun eigen theologie-opleiding opengezet voor vrouwelijke en mannelijke leken, al in een tijd waarin dat elders nog volstrekt onmogelijk leek.

Ook de inzet voor de armen moet hier vermeld worden. Dan denk ik aan de missies en het Labre-werk. Maar ook aan het Schriftelijk Studiecentrum. Niet dat het Studiecentrum de állerarmsten van na de oorlog op het oog had, maar het beoogde toch door middel van schriftelijke cursussen de relatief kansarmen wat meer vormen van onderwijs aan te bieden en daardoor hun mogelijkheden te vergroten.

De eeuw die pas achter ons ligt, laat zien hoe de Nederlandse Provincie onmiddellijk na haar oprichting de uitdaging van het, toen nog achtergebleven katholiek middelbaar onderwijs is aangegaan. Begonnen in Eindhoven met het *Gymnasium Augustinianum*, behartigden in 1965 een belangrijk aantal Nederlandse Augustijnen het management van vijf middelbare scholen te Eindhoven, Venlo, Haarlem twee, Amsterdam en Schiedam.

Kenmerkend, ook op de scholen, was de openheid naar niet-augustijnen, in dit geval de docenten. Op het Augustinianum bestond vanaf het begin van de eeuw - een tijd waarin religieuzen nog een streng

gesloten kring vormden - ruim 70% van het onderwijzend personeel al uit niet-ordeleden.

Tenslotte kom ik op de eigen filosofie- en theologie-opleiding. Vanaf de jaren '20 kon die langzamerhand worden omgevormd tot een instituut waar eminente docenten les gaven en waarvoor ook buitenstaanders de grootste waardering hadden. Behalve theologen wist de Provincie bovendien een aantal bekende filosofen voort te brengen. Dank zij hun ijveren werd reeds in de jaren '50 het neoscholastieke systeemdenken vervangen door een meer eigentijdse fenomenologische beschouwingswijze en door andere, modernere filosofische inzichten. De wetenschappelijke kant van de Provincie brengt ons bij de boeken. Het boekenbezit heeft een heel eigen geschiedenis. Ooit ten dienste van de opleiding, nu een zelfstandig onderdeel van het Augustijns Instituut, is het een levend teken van de zorg die de Nederlandse Augustijnen, geletterde en minder geletterde, nog steeds voor het weten koesteren. Zij volgen hierin onverdroten hun vader Augustinus, die zijn bisschopshuis al spoedig van een uitgebreide bibliotheek voorzag.

Ook Augustinus' gastvrijheid staat op het spirituele programma van de Augustijnen zoals ze nu zijn. Daarbij kan men beschikken over enige welgelegen gebouwen waarin geestverwanten naar behoren ontvangen kunnen worden; en waar gemeenschap op een concrete manier zichtbaar wordt. Het zijn twee gelukkige bijzonderheden, waarvan het grote goed pas duidelijk zal doordringt als ze uit handen gegeven zouden moeten worden.

Van ongeschoolde eremieten in het bos naar cultuurdragers in de stad ... dat proces is niet vanzelf tot ontwikkeling gekomen. Dat is gebeurd dankzij het uitzien naar een toekomst die allerlei onvermoede mogelijkheden biedt; dankzij het vertrouwen op het beloftevolle woord van God; dankzij een gemeenschappelijke openheid om de tekenen van de tijds te willen verstaan en een antwoord te geven op actuele uitdagingen; dankzij een inzet die niet naar persoonlijke glorie streeft maar het gemeenschappelijke boven het individuele stelt.

Augustinus' inspiratie heeft een aantal elementen bijeen gebracht die erom vragen in gemeenschap beleefd en van harte overgedragen te worden aan hen die erin geloven.

Op het feest van de H.Scholastica 10
februari 2000
Martijn Schrama.

Gespreksronden

**Samenvatting van de in kleine groepen op vrijdagavond besproken thema's.
Resultaat besproken op zaterdagochtend 12 februari 2000.**

INTEGRATIE

Opmerking vooraf: De integratie van Provincie - Familia is niet bedoeld om de Ordo Sancti Augustini in gewijzigde vorm te laten voortbestaan. De Provincie wil de Augustijnse spiritualiteit graag doorgeven en wil dit faciliteren en zoekt naar de juiste vorm van wederzijdse ontmoeting. Integratie is eigenlijk niet het juiste woord.

Voorlopig geen integratie

- niet iedereen is lid geworden van de Familia met het idee te integreren.
- zelfs binnen de Familiagroepen zijn de personen tov elkaar onbekend
- een nieuwe belofte aan / keuze voor intensieve beleving van augustijnse spiritualiteit moet onze oude reeds gedane keuzen voor bijv. gezin, werk etc. **versterken**. Integratie is dan complementair. Al zijn we "voor het oog" slechts parttime met Augustijnse spiritualiteit bezig, we voelen ons fulltime bij de spiritualiteit betrokken.

Voorwaarden

- Eerst moeten we elkaar beter leren kennen. Er is al wel een ontwikkeling van persoonlijke contacten, maar niet richting Provincie.

Er moet eerst een soort gemeenschappelijk leven binnen de Familia ontwikkeld worden. Bovendien vult elke groep de spiritualiteit anders in.

- Bezinning en gesprek moet eerst verder uitgediept worden. We zijn overigens nu al meer dan "een gespreksgroep".

Concreet:

- Binnen de Familia moet **structuur** zichtbaar worden op administratief en bestuurlijk niveau.
  - naar derden / overdracht aan derden. Gasten introduceren - info richting eigen vrienden
  - presentatie in eigen parochie (vieringen voor groepen jongeren)
- **meer uitwisseling / ontmoetingen.** Bijv. Familialeden gaan (met financiële steun Provincie) (internationaal) op reis naar andere augustijnse gemeenschappen

Voorwaarde

- Financiële ondersteuning door Provincie ?

UITDAGING

Andere beleving van Augustijnse spiritualiteit

- "niet verder zouden komen dan bezinning en gesprek" Wat voor de Provincie een startpunt is, is voor de Familialeden een nog lang niet doorlopen fase. Bezinning en gesprek bieden nog voedsel genoeg. Familiagroepen moeten zich eerst meer bewust worden van hun eigen spirituele rijkdom. De huidige vorm van elkaar ontmoeten is al Augustijnse spiritualiteit en een permanente uitdaging.
- Elkaar ontmoeten in Augustijnse spiritualiteit is op bezoek gaan en bezoek ontvangen. Gastvrijheid verlenen en ontvangen. Het veronderstelt een beweging in twee richtingen. De Provincie heeft haar conventen en kloosters, de Familia haar andere manier van in het leven staan. Provincie en Familia kunnen ieder vanuit een andere leef- woon- en werksituatie en toch met een grotendeels gelijk spiritueel pakket elkaar voeden en versterken.
  - Als Augustijn: hoe beleeft ik, levend vanuit de Aug. spiritualiteit, de wereld ?
  - Als Familialid: hoe beleeft ik, levend in een pluriforme wereld, de Augustijnse spiritualiteit ?

Familiagroepen onderling versterken door intern en extern

- **meer onderlinge communicatie.** Meer informatie over bijeenkomsten, data + inhoud via tijdschrift (bijv. de Nederlandse Analecta of eigen periodiek)
  - meer bijeenkomsten** zoals deze.

-meer openheid

Tussen Provincie en familia

- naar derden / overdracht aan derden. Gasten introduceren - info richting eigen vrienden
- presentatie in eigen parochie (vieringen voor groepen jongeren)
- **meer uitwisseling / ontmoetingen.** Bijv. Familialeden gaan (met financiële steun Provincie) (internationaal) op reis naar andere augustijnse gemeenschappen

Voorwaarde

Financiële ondersteuning door Provincie ?

INZET

Inzet is persoonsgebonden. Grote individuele verschillen. Maar er wordt wel inzet en betrokkenheid verwacht. Lid zijn van de Familia is meer dan lid zijn van een gespreksgroep in de geest van Augustinus. Dit wordt niet gevoeld als een vrijblijvende zaak. Het is een **levenskeuze**. Inzet / Betrokkenheid bestaat uit het leggen van verbindingen, aangaan van contacten in deze sterk geïndividualiseerde maatschappij

Inzet naar alle kanten, vanuit alle kanten:

- vanuit individueel lid naar ander leden
- vanuit locale Familiagroep naar andere Familiagroepen
- vanuit locale Familiagroep naar buiten (locaal)
- vanuit grote Familia Augustiniana naar de Provincie
- vanuit de Provincie naar de Fam. Aug. en locale Familiagroepen

Concreet: intern

Huidige Inzet / Betrokkenheid uit zich in

- maaltijd, bezinning en gebedsdienst binnen Familia **huidige frequentie (1 x per maand (week) voldoet prima** - er zijn voor elkaar, elkaar steunen

Concreet: extern: Uitstraling

Boskapel   ondersteuning Nijmeegse Augustijnen (klein convent)
                           Taken binnen de kerk/parochie

Verwelkomen van nieuwe groepsleden. Hiervoor publiciteit zoeken

via internet, persoonlijke benadering etc.

Hoe de Familia vorm moet krijgen na de Augustijnen ligt nog te ver in de toekomst.

Ook zonder de inzet van Augustijnen moet de Familia kunnen blijven bestaan. Augustijnse spiritualiteit moet dan uit aanvullende bronnen worden gehaald (lezen, -internationale- ontmoetingen etc.)

Hoofdconclusies

- doorgaan op de ingeslagen weg. Waarschijnlijk komen we dan vanzelf uit bij een of andere vorm van gezamenlijke ontmoeting. - meer onderlinge contacten
- structuur binnen de Familia aanbrengen
- er is wel behoefte aan meer openheid, maar geen ontwikkeling van externe activiteiten. Eerst meer gesprek en bezinning.

Plenaire vergadering

Verslag van de plenaire vergadering op zaterdagochtend 12 februari.

De bespreking van de resultaten van de gespreksronden van vrijdagavond kreeg zaterdagochtend een vervolg in de vorm van een brede vergadering waarin "agendapunten" werden genoemd voor de Commissie Vorming en Begeleiding. Deze CVB zal de hieronder besproken onderwerpen nader moeten uitwerken.

Hoofdconclusie

Vóór integratie met de Provincie komt de onderlinge integratie van de Familiagroepen. De Familia heeft daarom behoefte aan meer duidelijkheid en beter gedocumenteerde informatieoverdracht om de onderlinge contacten te verstevigen en de beeldvorming naar buiten te bevorderen. Daarnaast moeten de te ondernemen activiteiten worden voorzien van een tijdpad en controle op de uitvoering.

Agendapunten :

1) **Doelstelling**

- *Doelstelling. Uitwerking van de doelstelling. Statuten*
Centraal staat een of andere vorm van gemeenschappelijk leven "met behoud van zelfstandigheid, maar met het hart bij Augustinus".

Toelichting:

Sommigen ervaren de Augustijnse spiritualiteit in de vorm van sociale contacten en willen een sterke(re) onderlinge binding, anderen willen een zekere afstand ten opzichte van elkaar en de Familia behouden. Sommigen zijn tijdens de maandelijkse bijeenkomsten altijd present en hebben vooral binding met Augustinus; anderen komen zeer ongeregeld, maar zetten zich voor een groot deel van hun tijd in voor de Augustijnen. Hierop zijn vele variaties en ook de manier waarop men zich in de Augustijnse spiritualiteit wil / kan verdiepen verschilt. Deze heterogeniteit is in elke Familiagroep aanwezig. Daarnaast verschillen de groepen als groep ten opzichte van elkaar qua gezamenlijke activiteiten en uitstraling. De betrokkenheid met de Familia Augustiniana wordt persoonlijk en dus heel wisselend ingevuld. Het formuleren van een doelstelling bevordert de herkenning (waarom hoor ik hier thuis) en de duidelijkheid voor andere geïnteresseerden. Nu elke groep een aantal jaren draait is een zekere koersbepaling mogelijk en wenselijk.

2) **Administratieve structuur**

- *Lidmaatschap.*
Suggesties : Ledenlijst per Familiagroep. Lijsten moeten ook bekend zijn bij andere Familiagroepen en Provinciaal. Jaarlijkse update. Centraal aanspreekpunt. Waar adreswijzigingen doorgeven? Wie is in welke periode belast met welke taak ? Hoe worden nieuwe leden geïntroduceerd ?
- *Contributie /Financiële bijdrage*
Naar draagkracht. Verantwoording van uitgaven.

Toelichting:

De Familia kan een beroep doen op de kennis, traditie, locaties en internationale contacten van de OSA. De Provincie faciliteert veel maar een bijdrage naar draagkracht is logisch.

3) **Informatieoverdracht**

– *Tijdschrift*

Nederlandse Analecta of eigen periodiek ?

Suggesties voor de inhoud : Praktische informatie zoals data van bijeenkomsten. Informatie over elkaars activiteiten zodat Familiale-den van elders ook kunnen deelnemen. Aanvullende informatie over de behandelde teksten, thema's, verslagen van diverse ontmoetingen. Niet het volume maar de frequentie is belangrijk voor een goed wederzijds contact.

Toelichting:

De huidige mondelinge informatieuitwisseling tijdens een Familiabijeenkomst is onvoldoende. Zo is slecht bekend wanneer bijv. de CVB vergadert, wat besproken wordt en wat besproken is. Zelfs de datum voor de volgende algemene Familiabijeenkomst is onduidelijk. Bovendien is er behoefte aan meer doorzichtigheid, openheid over nieuwe ontwikkelingen.

4) **Activiteiten**

– *Familiabijeenkomsten*

Er is duidelijk behoefte aan bijeenkomsten zoals deze. Twee à drie bijeenkomsten per jaar speciaal voor Familialeden lijkt gewenst. Deelname aan de studiedag voor NL-OSA georganiseerd door het Augustijns Instituut is ook een mogelijkheid waarvan meer gebruik gemaakt kan worden. Meer onderlinge contacten en uitwisseling, bijv. door deelname aan elkaars reguliere bijeenkomsten (data doorgeven !).

– *Inventarisatie van activiteiten*

Inventariseren van mogelijke activiteiten (intern en extern). Thematiseren van activiteiten. Overigens blijven bezinning en gesprek vooralsnog centraal staan.

– *Werving jongeren*

We staan open voor de introductie van nieuwe, jonge leden van zowel Familia als OSA. Wellicht kunnen (oudere) jongeren die nog niet vastzitten aan reeds gedane beloftes Augustinus makkelijker in hun leven opnemen dan ouderen. De groep Mariënhage zou gezien de aanwezigheid van enkele (oudere) jongeren goed kunnen fungeren als inspiratiebron o aanspreekpunt. De informele en officiële begeleiding van belangstellenden moet nog gestalte krijgen.

Gebedsdiensten

Bronvermelding van gebruikte teksten :

Gebedsdienst vrijdagavond 11 februari

Lied	<i>Wek uw kracht, kom ons bevrijden</i> (WG 302)
Psalm	Psalm 81
Lied	Psalm 100 <i>Juicht voor de Heer</i> (GvL blz 169)
Lezing	Mt 11,25a- 28-30 met aansluitend Aug. <i>Sermo</i> 112A,6
Gebed	Onze Vader
Lied	<i>Van ver, van oudsher aangereikt</i> (GvL 640)
Zegen	<i>De levende zegene en behoede ons</i> (GvL 344)

Gebedsdienst zaterdagochtend 12 februari

Lied	<i>Wek uw kracht, kom ons bevrijden</i> (WG 302)
Psalm	Psalm 84
Lied	Psalm 92 <i>Heerlijk is het te loven de Heer</i> (GvL blz 148)
Lezing	Joh 1,6-9 met aansluitend Aug. <i>Io.eu.tr.</i> 2,7
Gebed	Onze Vader
Lied	<i>Terwijl het morgenlicht ontwaakt</i> (GvL 523)
Zegen	<i>De levende zegene en behoede ons</i> (GvL 344)

Gebedsdienst zaterdagmiddag 12 februari

Orgelspel	
Lied	<i>Wek uw kracht, kom ons bevrijden</i> (WG 302)
Lied	<i>O Schoonheid van mijn God</i>
Psalm	Psalm 145
Lied	Psalm 118-1 (GvL blz 194)
Lezing	Augustinus' <i>Sermo</i> 2296,2
Orgelspel	
Gebed	Onze Vader
Lied	<i>Laat ons de Heer lofzingen</i> (GvL 629)
Zegen	<i>De levende zegene en behoede ons</i> (GvL 344)
Lied	<i>Magne Pater Augustine</i>

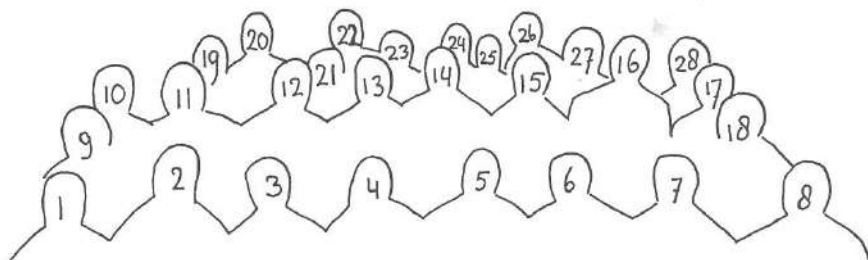
Meditatief moment:

Voorgelezen werden passages uit : *Als je hart bidt... Augustinus' leer over het gebed* door T.J. van Bavel OSA. - Leuven: Augustijns Historisch Instituut, 1996. - ISBN : 90-74829-02-3

Groepsfoto

V.I.n.r. eerste rij zittend: Jan van Lierop, Jan van Swam, Wim Sleddens, Daniela Casarotto, Maurits Sinnighe Damsté, Jeroen Notenboom, Evert Jan van der Werf, Jan van Dril

tweede rij: Lucie Bongers, Nellie Gremmen, Henk Boogers, Hetty Fliervoet, Bernard Coemans, Joost Koopmans, Ton Trompert, Martin Poelen, Piet Giesen, Bettineke van der Werf

derde rij en vierde rij: Wiet Fliervoet, Hans van Reisen, Pieter Renkens, Martijn Schrama, Joep Beliën, Wouter Henkelman, Luc Habets, Karel Peijnenborg, Dolf van der Linden, Joop Haverkort

Op de foto ontbreken : Bob Bodaar, Jeroen Gooskens, Jos Groot, Erik Luijten, Louis Mulder, Ingrid van Neer-Bruggink, Dorthy de Rooij.